

LUODONKYLÄN KYLÄSUUNNITELMA 2006 – 2013

Luodonkylän kyläyhdistys ry 2005

Luvian Luodonkylän kehittämisryhmä 1997-2000:

Irmeli ja Kai Virtanen, Anna-Maija ja Mikko Warjus, Matti ja Bernissa Ahokas, Sirkka ja Erkki Hämäläinen, Leena Kallio

Teksti ja kannen kuva (Juhannussalko 1999): Leena Kallio

LUODONKYLÄN KYLÄSUUNNITELMA

KYLÄN TAUSTAA	5
PERUSTIEDOT KYLÄSTÄ.....	9
KYLÄN SIJAINTI	9
YMPÄRISTÖ.....	9
ASUKKAAT.....	9
PALVELUT JA ELINKEINORAKENNE.....	10
ERITYISPIIRTEET JA SUOJELUKOhteet	10
KESÄASUKKAAT.....	10
YHTEISTOIMINTA.....	10
KYLÄTOIMINTA.....	10
KUNNALLE TEHDYT ALOITTEET	12
KYLÄN KEHITTÄMINEN	13
KYLÄKYSelyn TULOKSET JA KYLÄLÄISTEN TOIVEET.....	13
UUSI KYLÄKYSely	15
LUODONKYLÄN KEHITTÄMISSUUNNITELMA	16
ASUMINEN JA MAANKÄYTTÖ	16
ELINKEINOT	17
LIIKENNE	17
PALVELUT	17
HARRASTUS-, JA VAPAA-AJAN TOIMINTA	18
KULTTUURIHISTORIA JA MATKAILU	18
YHTEENVETO	19
LÄHTEET	20
LIITTEET.....	21
LIITE 1	22
<i>Luodonkylän kartta</i>	<i>22</i>
LIITE 2	23
<i>Luodonkylän väkiluvun kehitys</i>	<i>23</i>
LIITE 3	24
<i>Luodonkylän asukkaiden ikäjakauma ja elinkeinorakenne vuosituhannen vaihteessa</i>	<i>24</i>
LIITE 4	25
<i>Luodonkylän asukkaiden ikäjakauma ja elinkeinorakenne 2005</i>	<i>25</i>
LIITE 5	26
<i>Luodonkylän kyläkysely 1997</i>	<i>26</i>
LIITE 6	29
<i>Luodonkylän kyläkysely 2005</i>	<i>29</i>
LIITE 7	31
<i>Luodonkylän yrityspalveluja</i>	<i>31</i>
LIITE 8	32
<i>Luodonkylän kyläsuunnitelman toteutusaikataulu 2006 – 2013.....</i>	<i>32</i>

Kylän taustaa

Luvian Luodonkylä on alkuaan ollut meren saari, josta mantereelle ei ole ollut maayhteyttä. Kylä on vanhaa veneen- ja laivanrakennusalueetta, jonka juuret ovat sydän- ja myöhäiskeskiajan talonpoikaipurjehduksessa ja jo sitä edeltäneessä kalastuksessa. Luodonkylässä on asuttu ainakin 1400 -luvun alkupuolelta lähtien.

Vanhimmassa tunnetussa Luviaa koskevassa asiakirjassa vuodelta 1420, on myös kysymys merenkäynnistä ja kalastuksesta. Asiakirjassa esiintyy käräjillä vastaajina Hanninkylän, Sitlahden ja Lemlahden asukkaita. Asiakirjassa kielletään muun muassa kokemäkeläisiä ja euralaisia kalastamasta luvialaisten kalavesillä, jotka aikaisemmin olivat kuuluneet heidän nautinta-alueeseensa. Historiantutkijat ovat lähteneet siitä, että muutkin Luvian kylät olivat jo tuolloin olemassa ja niissä asuttiin. Ensimmäisessä maakirjassa vuodelta 1540 esiintyy kyläjako jo lopullisessa, nykyisessä muodossaan, samoin kuin suurin osa taloistakin.

Kylän nimenä Luoto- tai Luodonkylä -nimitystä vanhempana tutkijat pitivät Norrby - nimeä, eli Pohjoiskylä tai Pohjankylä. Tätä on selitetty niin, että Norrby oli kylä, joka sijaitsi Lemlahdelta pohjoiseen. Toinen selitys Norrby -nimelle tulee muinaisruotsin sanasta nor, joka tarkoittaa kapeaa salmea. Tämäkin selitys on tutkijoiden mukaan mahdollinen, kun otetaan huomioon muinaiset rantaviivan muutokset.

Peninkulman sisämaahan työntyvä Luvianlahti lainehti vielä 1700 -luvun vaiheilla nimensä mukaisesti vapaana ja laajana merenlahtena, vaikkakin jo hyvin madaltuneena. Vähitellen maanpinnan kohotessa Luodonkylä kasvoi kiinni mantereeseen, mutta vasta Luvianlahden kuivatuksen yhteydessä kulkuväylät alkoivat muodostua.

Luvian kylien isojakoa alettiin toimittaa heti vuonna 1757 annetun isojakoasetuksen jälkeen. Isojaossa kantataloille mitattiin ja jaettiin omat itsenäiset alueensa mahdollisimman vähiin palstoihin, kun sitä ennen sarkajaossa talon käytössä oli saattanut olla monia kymmeniäkin lohkoja. Isojaon avulla pyrittiin maatalouden kohentamiseen, mutta kun se toteutettiin verollepanomittauksen yhteydessä kruunun sanelemana pakkouudistuksena, se aiheutti monissa kylissä talollisten keskuudessa huomattavaa vastarintaa.

Merkillepantavaa on se, että tuolloin kolmetaloisen Luodonkylän, eli Norrbyn isojako saatettiin päätökseen ilmeisesti ensimmäisenä koko valtakunnassa, jo kaksi vuotta asetuksen antamisen jälkeen, vuonna 1759. Luodonkylän talolliset hyväksyivät uudistushankkeen riidatta välittömästi, kun sen sijaan muissa kylissä isojaon toteuttaminen aiheutti kapuloiden heittelyä rattaisiin niin, että seuraavaa, Sassilan isojaon vahvistamista, saatiin odottaa 30 vuotta. Perän ja Väipären isojaot vahvistettiin vasta vuonna 1796.

Isojaon aikaan meren keskivedenpinta oli noin 1,5 metriä meren nykyistä pintaa korkeammalla. Laajat alueet Luvianlahdesta ovat tällä hetkellä juuri tuon 1,5-2,0 metriä merenpinnan yläpuolella. Kun vesi voi etenkin syksyisin nousta normaalitasosta pahimmillaan toistakin metriä, saattoi se 1700 -luvun lopulla kohota 2,5 metriä nykyistä tasoa ylemmäksi.

Suurin osa Luvianlahtea oli vielä soutukelpoista, vaikkakin matalaa ja lahden alueet jäivät tuolloin lähes käyttökelvottomina joutoalueina isojaon ulkopuolelle. Isojaon ulkopuolelle jäivät laajat tilusalueet, muun muassa puuttomat niityt ja vesijätöt, joille tulvat joka vuosi nousivat, sekä laidunsaaret ja kalavedet.

Kun maanpinta edelleen kohosi, ruovikot ja vesiheinä muodostivat pehmeään mutaan vähitellen puolikiinteän pohjan niin, että alueella voitiin päästä jalan kulkemaan ja keräämään karjanrehua. Vesijättöjen, kevättulvan huuhtomien puuttomien niittyjen, laidunsaarten ja kalavesien hyväksikäytössä käytettiin noina aikoina vuoronautintaa.

Kysymys oli sellaisista tiluksista, joita luonto ikään kuin ilmaiseksi tarjosi ihmisille. Talot käyttivät niitä edelleen aina 1800 -luvun lopulle asti vuoronautinnassa. Nämä tilukset kiersivät talolta toiselle vuosi kerrallaan. Omistuksensa puolesta ne kaikki muistuttivat kalavesiä, jollaisia ne olivat ennen olleetkin.

Luvialainen maatalous oli kuitenkin jo 1700 -luvulla varsin vankkaa, jos mittapuuna pidetään peltoalojen suuruutta, eikä puututa niiden tuottoisuuteen. Luvianlahti oli keväisin vesilintujen ja särkien ihanteellinen riemunpitoaika, mutta lahden alavat rantamaat oli otettu maatalouden käyttöön, vaikkakin veden pahoin vaivaamina vesiheinämaina.

Pitäjässä oli 11 kylää ja niihin muodostettiin isojaossa yhteensä 37 kantataloa. Peltoja mitattiin jaettavaksi koko pitäjän alueella peräti 2029 hehtaaria. Luvian kantatalot saivat peltoa keskimäärin jopa 57,5 hehtaaria. Luodonkylässä kantataloja oli kolme: Kartano, Tommila ja Heinilä. Vauraimmaksi luvialaiseksi taloksi isojaossa muodostettiin entisen Norrbyn, nykyisen Luodonkylän sotilaspuustelli Kartano, Norrby gård, jolle verollepanossa oli laskettu 1,1607 manttaalia ja jonka nautinnat antoivat sille jaossa peltoja 90 hehtaaria. Luodonkylän Tommilan peltoalaksi muodostui 3/4 manttaalia ja Heinilän 2/3 manttaalia.

Lahden niittyjen hyötykäyttö ja siitä johtuneet epäselvyydet aiheuttivat sen, että noin 100 vuotta isojaon jälkeen toimitettiin isojaon täydennys ja yhteismaiden jako vuonna 1887 koko lahden, samoin kuin siihen asti yhteisinä pidettyjen saartenkin osalta. Taloille jaettiin tasapuolisesti "Viikin niittyjen" parempia ja huonompia paikkoja, jotka liitettiin talojen tiluksiin. Vuoronautinta päättyi ja laiduntaminen pääsi jatkumaan talojen omilla saarilla. Jaon jälkeen talot saattoivat kerätä karjanrehut lahdelta omilta loteiltaan ja riidanaiheet vähenivät.

Suurin osa Luvianlahdesta oli vielä 1900 -luvunkin alussa nykyisen tulkin mukaan paremminkin vesialuetta, kuin vesijättöä, taikka mieluummin ei kunnolla kumpakaakaan. Lahden alue kasvoi etupäässä järviruokoa ja hiukan ylävämmillä kohdilla vesiheinää, jota käsipelillä niitettiin veteen ja vedettiin riu'usta tehdyillä purilaila mäkien reunoille kuivumaan.

Hevosilla ei sulan maan aikana ollut lahdelle asiaa. Purilaita kiskottiin pitkin lettoa sekä mies- että naisvoimin. Mitä käytetympi purilas, sitä parempi se oli. Purilas keveni kuivuessaan ja tuli kovassa käytössä luonnikkaan liukkaaksi.

Rehun kerääminen ja laahaaminen lahdelta kuivalle maalle oli rankkaa ja totista puuhaa upottavassa hetteikössä. Koko Luvianlahti sai aina talveksi jääpeitteen Korvenkylään ja Peränkylään asti, kuten meri konsanaan. Kylistä johtivat jäätiet lahden yli, nykyisellä Tasalan mäellä sijainneelle Branderin sahalle, joka sai tukkinsa noilta alueilta.

Luvianlahden kuivatusta viljelysmaaksi alettiin suunnitella 21.02.1870 pidetyssä kuntakokouksessa. Kokouksessa *"katsottiin sangen tarpeelliseksi, että ruvettaisiin Luvian niin kutsutun Lahden kuivatukseen, joka laskujuovain keltomuudesta ja siihen monelta haaralta tulevain vesien vuoksi on veden vaivoissa ja tekee vahinkoa muillekin sen tienoilla oleville maille."*

Luvian kuntakokous pohti asiaa uudelleen helmikuussa 1871. Tällöin tiedusteltiin osakkaiden mielipidettä luvan hakemisesta. *"... asiassa ilmaantui maanmittari kulutusten pelvosta niin suuri erimielisyys osallisten välillä, ettei siitä mitään selkoa tullut, ja jäi niinmuodoin tällä erällä sillensä."* Sillä kerralla kuitenkin Sassilan juovan osakkaat irtaantuivat muusta joukosta ja lupasivat ryhtyä itse oman juovansa kaivamiseen.

Kaksi vuotta myöhemmin vuonna 1873 joukko Luvian talollisia katsoi, että lupavaatimuksista välittämättä jotakin oli tehtävä. Luodonkylän Heinilän Rustholliin kokoontui 15 talollista. Kukaan ei osannut kirjoittaa, joten paikalle haettiin

kirjoitustaitoinen Luvian lukkari F. Grönlund. Hän laati paperille sopimustekstin: *"Allakirjoitetut Taloliset ovat Suostuneet Luvian Lahden juopan kaevauksen niin että tekevät jokainen osansa edestä Vanhan Manttalin jälkkeen ja pois olevaiset Saavat tytyä Siihen mitä Läsä olevaiset ovat Suostuneet Luvian Kappelin Luodonkylän Heinilän Rusthollissa 8.päivänä Syyskuusa 1873 ja Kaikki Kustannukset ja ulosmaksot myös tulevat sen Saman Manttalin jälkkeen."*

Luvian Osuusmeijerille oli 23. tammikuuta 1917 kirkonkuulutuksella kutsuttu maanomistajien kokous päättämään *"kaivuun toteuttamisesta osakasten kustannuksella ja sillä ehdolla, että valtiolta saadaan vapaa työnjohto ja työaseet."*

Lahden peruskuivatus 1917-1923 oli todellinen voimanponnistus. Työt käynnistyivät suunnitelmien mukaisesti kevättulvien jälkeen 1917. Kesäkuussa 1917 yhtiökokous käsitteli levottomien tapahtumien vaikutusta. Kuivatustöitä päätettiin kuitenkin jatkaa, koska *"oletettiin saatavan työväkeä kohtuuhinnoilla ja työväen mielet oli huomattu rauhoittuneen."* Työvoiman saanti ei kuitenkaan ollut helppoa. Lokakuussa 1917 yhtiökokous oli jälleen kutsuttu koolle keskustelemaan keinoista, joilla työmaalle saataisiin enemmän miehiä ja hankkeen etenemiseen ripeyttä. Voimakkaan työttömyyden vallitessa Suomen Senaatin Työttömyyskeskuskomitea oli 27.09.1917 hyväksynyt Luvianlahden työmaan valtion avustuksen piiriin ja siten, että kustannusarvio voisi kohota kaksinkertaiseksi, valtion osallistumisosuuden (1/3) silti vähenemättä. Tammikuussa 1918 toimikunta pohti työmaan vaikeuksia ja katsoi, että jää- ja lumiesteiden takia ei korotettukaan kustannusarvio ole läheskään riittävä ja koko yrityksen kannattavuus tulee kyseenalaiseksi. Valtion tuen toivossa töitä jatkettiin talven yli hyvin epäedullisissa oloissa.

Maaliskuussa 1918 kuivatusyhtiön yleinen kokous joutui toteamaan, ettei valtiolta ollut vallitsevan yhteiskunnallisen tilanteen takia saapunutkaan toivottuja rahoja. Niinpä siinä vaiheessa jouduttiin lainaamaan yksityisiltä rahat palkkojen maksuun. Töitä päätettiin jatkaa kevättulviin saakka ja hankkia tarvittavat rahat tavalla taikka toisella.

Leivästä ja ruokatarpeista oli siihen aikaan huutava pula. Elettiin korttiaikaa. Jokaisen aitat ja laarinpohjat koluttiin. Luvianlahden kaivuutyömaalle oli hankittu kaivuumiehille markkinahintoja halvemmalla voita, lihaa, kauraryynejä ja perunoita, sekä vuokraamaan yhtiön puolesta huoneistoja työmiesten majapaikoiksi. Kun kyliin oli jaettu ilmoitukset aseiden luovuttamisesta määräaikaan mennessä, alkoi vapaaehtoisia vangeiksi "antautujia" saapua myös kuivatustyömaalle. Tähän vaikutti se, että muulta ei ollut saatavissa työtä, eikä jokapäiväistä ravintoa. Pahempia yhteenottoja ei syntynyt.

Työ tehtiin pelkästään miestyövoimalla sen ajan kömpelöitä ja raskaita maasepän lapioita hyväksi käyttäen. Kaikki ympäröivät tapahtumat vaikeuttivat työn etenemistä. Vangit jaettiin kymmenen miehen ryhmiin ja joka ryhmällä oli oma vartijansa. Muun muassa Kipuksen sillan yläpuolella Harjajuovan penkalla istuskeli vartija vartioimassa omaa ryhmäänsä, jolla ei ollut aikomustakaan karata työmaalta, josta sai palkan ja ruoan. Kun otetaan huomioon tuolloin eletty syvä lamakausi, riittämätön ravinnon saanti ja kansalaissodan tapahtumat, voidaan pitää suorastaan ihmeenä, että työ saatiin tehdyksi loppuun.

Kuivatustyön jälkeen pohjaveden pinta aleni nopeasti, mutta ojien madaltuminen ja liettyminen oli myös hyvin nopeata. Niinpä perkaustyötä piti jatkaa lähes vuosittain eri kohteissa. Perusteelliselta vaikuttanut kuivatus osoittautui ennen pitkää kuitenkin riittämättömäksi. Laajat alueet säilyivät niin veden vaivaamina, ettei tehokas viljely ollut mahdollista ja joitakin kymmeniä hehtaareita ei saatu lainkaan peltokäyttöön.

Maaliskuussa 1938 yhtiökokous keskusteli ensi kertaa uuden perusteellisen kuivatussuunnitelman tekemisestä. Asia kuitenkin raukesi pääasiassa Sassilanjuovan osakkaiden vastustukseen ja sotavuosien alkamiseen. Suurin osa Harjajuovan osakkaista oli asiaa ajamassa.

Sotien jälkeen vuonna 1944 jatkokuivatushanke virisi uudelleen ja lahden toinen peruskuivatus saatiin toteutetuksi vuosina 1948-1954. Luvianlahden vastaraivatut ja osittain vielä puolivalmiit pellot antoivat sotien jälkeen, juuri sopivaan aikaan, mahdollisuuden siirtoväen asuttamiseen Luvialle niin laajassa mitassa, kuin sitten tapahtui. Karjalaisten tulon myötä koko kunnan ja myös Luodonkylän väestöpohja voimistui tuntuvasti. Luodonkylään karjalaisia asettui pysyvästi asumaan 11 perhettä eli yhteensä lähes 50 ihmistä. Kylän keskelle on Luvianlahden kuivatuksen jälkeen muodostunut laaja viljelysaukea, jota ympäröi vanha kulttuurimaisema.

Luodonkylä rakentui alun perin kolmen kantatilan, Kartanon, Tommilan ja Heinilän ympärille. Heinilässä toimi 1700 -luvulla Rustholli ja Kartanossa valtion sotilasvirkatalo, jossa asui paikkakunnan elämään voimakkaasti vaikuttanut kenraali C.J. Gripenberg.

Kylässä on toiminut aikojen kuluessa muun muassa neljä eri kauppaa. Osuuskauppa aloitti toimintansa 1930 -luvun alkupuolella Kalle Tommilan talossa. Kauppa siirtyi ennen talvisotaa nykyiseen Petri Kylmäsen taloon. Kauppa lopetti toimintansa 30.5.1970.

Osuuskaupan yhteydessä aloitti teurastamon pidon Kalle Laiho ja hänen vaimonsa Martta toimi Osuuskaupan myymälänhoitajana. Myös teurastamo siirtyi kaupan mukana Kylmäsen taloon. Teurastamo lopetti toimintansa jo ennen kaupan toiminnan loppumista. Kun lihakauppa sodan jälkeen vapautui säännöstelystä, alkoivat Kalle ja Martta Laiho pitää teurastamoa omana yrityksenään.

Hautalan tilalla, nykyisen Erkki Kasken paikalla, piti Isak Munter kauppaa 1910 -luvulta 1940 -luvun alkuun, välirauhaan saakka. Hautalan kaupassa myytiin Branderin mäessä Hanninkylässä toimineen Rannen kaupan tavaraa. Hautalassa yksi iso huone toimi kauppana.

Isak Sädemäki piti Luodonkylässä kauppaa 1940 -luvun alusta 1950 -luvun alkuun. Kauppa toimi pussikauppana kymmenkunta vuotta ja siinä myytiin Hanninkylässä nykyisen Paunun paikalla toimineen Forsmanin kaupan tavaraa.

Väinö ja Aune Anttila aloittivat Laitakarissa kaupan pidon jo ennen sotia ja kaupanpito loppui sodan aikana. He jatkoivat Laitakarin mäessä kesäisin kioskin pitoa kymmenkunta vuotta, 1940 -luvun puolivälistä 1950 -luvun puoliväliin.

Nestor ja Aini Koivusella toimi Kipuksenkulmalla oma teurastamo. Kipuksenkulmalla toimi myös 1920 -luvulla tervatehdas, jonka alkuunpanija oli Väinö Heinilä. Paikalla on vielä jäljellä tervakuoppa. Isak Mäkimetsä piti Luodonkylässä suutarinverstasta vuosina 1915-1970. Hän kävi myös taloissa tekemässä maalaus-, tapetointi- ja puutarhatöitä.

Luvian sahan lopetettua puusepänverstaansa 1950 -luvun alussa, luodonkyläläiset Risto Laiho, Heikki Lanki, Kalle Helminen ja Eino Lanki perustivat oman puusepänverstaansa Lankin mäkeen. Heikki Lanki ja Kalle Helminen perustivat myöhemmin omat verstaansa, jotka olivat toiminnassa 1960 -luvun loppupuolelle saakka. Myös Antero Leinolla oli Luodonkylässä oma puusepänverstaas 1970 -luvun puoliväliin saakka.

Laitakarissa on toiminut 1800 -luvun alkupuolelta 1900 -luvun alkupuolelle laivanrakennustelakka. 1800 -luvun ensimmäinen vuosikymmen oli muuallakin Luvialla voimakasta laivanrakennuksen elpymisen aikaa. Vuosina 1808-29 Luvian varveilla on laskettu rakennetun ainakin 20 alusta, joista 16 kaljaaseja ja loput kreijari- ja kuunarityypin aluksia.

Kylässä on myös ollut toiminnassa kuusi eri tuulimyllyä. Oma koulua ei kylässä ole ollut, mutta kiertokoulu kulki aikanaan talosta taloon. Pientä kyläkirjastoa ylläpidettiin kyläläisten voimin ennen sotia Kartanossa. Kirjaston ympärillä toimi myös lukurengas.

Perustiedot kylästä

Kylän sijainti

Luodonkylä sijaitsee noin kilometrin päässä kunnan keskustasta. Kylä rajoittuu lännessä mereen ja Luvian saaristoon, pohjoisessa Sassilanjupaan ja etelä - itäsuunnassa Harjajuopaan. Kylä ei maantieteellisesti muodosta mitään yhtenäistä kokonaisuutta, vaan kylän asutus on pääasiassa sijoittunut kylää halkovien kolmen tien , Kuivalahdentien, Laitakarintien ja Käenpesäntien varsille. Luodonkylän kokonaispinta-ala on yhteensä noin 477 hehtaaria.

Maantieteellinen hajautuminen ja kirkonkylän läheisyys ovat aikojen kuluessa aiheuttaneet sen, että kylää ei aina ole mielletty yhtenäiseksi kyläksi. Sitä on pidetty joko kirkonkylän osana, tai kolmen eri tien varrella sijaitsevina, erillisinä asutuskeskittyminä. Vieläkin tulee eteen asioita, jotka koskevat vain jonkin tien varrella asuvia ihmisiä, eivätkä koko kylää.

Kuitenkin nyt jo 16 vuotta jatkuneen aktiivisen kylätoiminnan ansiosta Luodonkylä on jo pitkään tunnettu ja tunnustettu itsenäiseksi, yhtenäiseksi ja aktiivisesti aluettaan kehittäväksi kyläksi.

Ympäristö

Luodonkylä liittyy kiinteästi Luvianlahden maisemakokonaisuuteen. Kylän asutus noudattelee vanhan rantaviivan metsänreunavyöhykettä jääden sen sisälle. Säilyneet metsäsaarekkeet ovat entisiä saaria, muun muassa Vartholmi ja Hutsaari.

Asutuksen taustalla kasvaa havupuuvaltaista metsää. Pihapiirien yhteydessä on runsaasti istutettuja vaahteroita, koivuja ja sireenipensaita sekä muuta perinteistä puutarhakasvillisuutta. Alavaa peltoaukeaa lukuun ottamatta, maaperä on yleensä kivikkoista moreenimaata, joka soveltuu hyvin rakentamiseen.

Asukkaat

Asukasluvultaan Luodonkylä on Luvian neljänneksi suurin kylä heti Hanninkylän, Sittlahden ja Löytyn jälkeen. Niemenkylä on asukasluvultaan lähes samansuuruinen. Kylässä oli vuosituhannen vaihteessa 305 vakituista asukasta, joista 154 oli naisia ja 151 miehiä. Vakituksia talouksia oli yhteensä 120. Vuoden 2005 lopussa kylässä oli yhteensä 328 vakituista asukasta, joista 160 on naisia ja 168 miehiä. Vakituksia talouksia kylässä oli noin 140. Kylän vanhin rakennuskanta on peräisin 1700-1800 -luvulta.

Asuinrakennuksia kylän alueella oli yhteensä noin 400, joista kesämökkejä tai vastaavia runsas puolet. Luodonkylässä sijaitsevien kesämökkien määrä on vajaa viidennes koko kunnan kesämökkiasutuksesta. Yhä suurempi osa kesäasunnoista on ympärivuotiseen asumiseen sopivia.

Kylän vakituisten asukkaiden ikäjakauma on pitkään ollut melko tasainen. Alle 19 -vuotiaita lapsia ja nuoria kylässä oli vuosituhannen vaihteessa 70, eli lähes 23 prosenttia vakituisista asukkaista. Heistä 19, eli runsaat 6 prosenttia oli alle kouluikäisiä lapsia. Nuoria 19-45 -vuotiaita aikuisia kylässä asui yhteensä 102, eli runsaat 33 prosenttia vakituisista asukkaista. 46-64 -vuotiaita asui kylässä vakituisesti 93, eli runsaat 30 prosenttia asukkaista. Yli 65 -vuotiaiden vakituisten asukkaiden määrä oli 42, eli runsaat 13 prosenttia kyläläisistä.

Vuoden 2005 lopussa kylässä asui 72 alle 19-vuotiasta lasta ja nuorta, eli 72 prosenttia kyläläisistä. Heistä 25 oli alle kouluikäisiä lapsia, eli 7,5 prosenttia kyläläisistä. 19-45 -vuotiaita kylässä asui 77, eli 23 prosenttia kyläläisistä. 46-64 -vuotiaita kyläläisistä oli 117, eli 36 prosenttia. Yli 65 -vuotiaita kyläläisistä oli 62, eli 19 prosenttia.

Palvelut ja elinkeinorakenne

Luodonkylän vakituisista asukkaista oli vuosituhannen vaihteessa alle kouluikäisiä lapsia 19, eli runsas 6 prosenttia. Koululaisia ja opiskelijoita kylän asukkaista oli 58, eli 19 prosenttia. Kotona kyläläisistä oli 18, eli vajaat 6 prosenttia. Työttömänä oli kahdeksan kyläläistä, eli vajaat 3 prosenttia asukkaista. 10 kylän vakituisista asukkaista oli maanviljelijöitä, eli runsaat 3 prosenttia. Ansiotyössä kyläläisistä kävi 104, eli 34 prosenttia. Yrittäjinä toimi 27 kyläläistä, eli vajaat 9 prosenttia. Eläkeläisiä Luodonkylässä asui 61, eli 20 prosenttia vakituisista asukkaista.

Vuoden 2005 lopussa alle kouluikäisiä lapsia kylässä oli 23 eli 7,5 prosenttia. Koululaisia ja opiskelijoita oli yhteensä 56 eli 17 prosenttia kyläläisistä. Kotona oli 20 eli kuusi prosenttia kyläläisistä. Työttömänä oli kuusi kyläläistä, eli kaksi prosenttia. Maanviljelijöitä oli kahdeksan, eli 2,5 prosenttia kyläläisistä. Ansiotyössä kävi 106 kyläläistä, eli 32,5 prosenttia. Yrittäjänä toimi 27 kyläläistä, eli kahdeksan prosenttia. Eläkeläisiä kylässä asui yhteensä 80, eli 24,5 prosenttia kyläläisistä.

Erityispiirteet ja suojelukohteet

Luvianlahden viljelyalue muodostaa seudullisesti arvokkaan maisemakokonaisuuden. Siihen liittyvät Vartholmin ja Hutsaaren metsäsaarekkeet. Luodonkylän vanhimpia, kulttuurihistoriallisesti ja kyläkuvan kannalta arvokkaita maatilan talouskeskuksia ovat Kartanon, Heinilän ja Tommilan vanhat rakennukset, puusto ja pihapiirit. Kyläkuvan kannalta arvokasta vanhaa rakennuskantaa on lisäksi muun muassa Laitakariin johtavan tien pohjoispuolella, esimerkiksi Lankin vanhassa pihapiirissä.

Kesäasukkaat

Kesäasukkaiden saapuminen kylään keväisin kasvattaa kylän ja koko kunnankin asukasmäärää yli kaksinkertaiseksi. Liikenne kylän läpi kulkevilla teillä vilkastuu tuntuvasti ja ihmisiä on liikkeellä sekä mantereella, että varsinkin merellä huomattavasti. Yhä useampi loma-asunto rakennetaan yhä enemmän talviasuttavaksi ja vanhoja loma-asuntoja peruskorjataan.

Loma-asukkaat haluavat viettää mökillään mahdollisimman pitkiä aikoja vuodesta ja tekevät sieltä käsin myös etätyötä. Kylässä asuessaan he käyttävät hyväkseen kylän ja kunnan palveluja. Esimerkiksi tuoreita elintarvikkeita kesäasukkaat hakevat suoraan kylän maatiloilta.

Erilainen vapaa-ajan asuntojen ja niiden ympäristöjen korjaus ja kunnostus tuovat kunnan ja kylän vakituksille asukkaille lisäänsiomahdollisuuksia. Myös veneiden kuljetus, talvisäilytys, korjaus ja huolto tuovat kylään työtä ja työllistävät kylän yrittäjiä. Laitakarissa toimiva yritys palvelee kesäasukkaita ja matkailijoita sekä polttoaine- että ruokahuollon ja majoituksen järjestämisessä. Laitakarissa on toiminut myös jo vuodesta 1964 lähtien urheiluseura Luvian Vedon omistama ja ylläpitämä tanssilava, joka houkuttelee kesälauantaisin runsaasti myös kesäasukkaita ja muualta tulevia lavatansseihin.

Kesäasukkaat olisi saatava nykyistä kiinteämmin mukaan kylän toimintaan erilaisen säännöllisen yhteisen toiminnan kautta.

Yhteistoiminta

Kylätoiminta

Luvian Luodonkylän kylätoimikunta, nykyään kyläyhdistys, perustettiin 6.10.1989 ja siitä lähtien kylässä on ollut säännöllistä kylätoimintaa. Kylätoimikunta pitää vuosittain kaksi kokousta, syys- ja kevätkokouksen. Kylätiedote ilmestyy kyläläisten postilaatikoihin kymmenkunta kertaa vuodessa. Kartanon mutkaan pystytetyllä ilmoitustaululla kerrotaan

aina hyvissä ajoin tulevista tapahtumista. Punainen lätkä pysähdyttää ohiaajat katsomaan taululle ilmestynyttä uutta tietoa.

Kylässä toteutettu Pomo –kehittämishanke lisäsi kyläläisille tiedottamista. Myös yhteydenpito kyläläisten ja kesäasukkaiden kesken on sen jälkeen kasvanut. Kesäasukkaille on aikaisempaa enemmän tiedotettu kylän tapahtumista ja heitä on myös saatu mukaan erilaisiin tapahtumiin.

Kyläläisille järjestetään säännöllisesti yhteisiä matkoja ja retkiä. Muun muassa vuosittain tehtävät uintiretket ovat muodostuneet perinteeksi. Yhteisillä matkoilla on väkeä ollut mukana noin 20-70.

Kylätoiminnan alusta asti on koettu ongelmaksi se, ettei kyläläisillä ole omaa kokoontumispaikkaa, vaan kaikki kylätoimikunnan järjestämät kokoukset, juhlat ja muut tilaisuudet, on aina jouduttu järjestämään vuokratiloissa, joko kunnan keskustassa tai Laitakarissa.

Jo 16 vuoden ajan on kyläläisille järjestetty pikkujoulujuhlat seurojentalo Tasalassa ja yhtenä vuonna Wellamolla. Joulujuhlat ovat yleensä olleet perhejuhlia, joissa pääpaino on lapsille ja lapsenmielisille järjestetyssä ohjelmassa sekä vanhanajan joulutunnelman luomisessa. Joulujuhlien osanottajamäärä on yleensä ollut 70-170 henkeä.

Joulunvalmisteluperinteeksi on muodostunut kyläläisten yhteinen jouluaskarteluilta Lankin verstaalla, jossa on tehty muun muassa havutöitä. Joulun pyhien aikana on kylätoimikunnan porukalla käyty Käenpesän palvelukeskuksessa laulamassa vanhuksille joululauluja.

Myös Uuden Vuoden vastaanottajaisia kyläläiset ovat juhlineet yhdessä jo 16 vuoden ajan. Juhlia on tähän saakka vietetty Laitakarin tienhaarassa ja kerran Kuljun alueella. Vuodesta 1998 lähtien Uutta Vuotta on otettu vastaan Laitakarin risteyksen tuntumaan Pomo –kehittämishankkeen varoilla ja kyläläisten talkootyöllä kunnostetulla tapahtumaukiolla. Omia rakettejaan on Uudenvuoden vastaanottajaisissa käynyt ampumassa noin 70-100 kyläläistä.

Luodonkylän yhteisiä vappujuhlia on vietetty vuodesta 1989 lähtien lähes vuosittain. Vappujuhlia pidettiin ensin Varjuksen hallilla, sen jälkeen Laitakarin tanssilavalla, Kuljun leikkikentällä, Ari Virtasen venehallilla ja Laitakarin saunalla. Vappujuhlienkin osanottajamäärä on parhaimmillaan noussut yli 100 hengen.

Kylätoimikunta on vuodesta 1990 muistanut kaikkia kylään syntyviä lapsia valokuva-albumilla ja 80-, 85- ja 90 -vuotta täyttäviä kylän iäkkäimpiä asukkaita kukkatervehdyksellä. Yli 90 -vuotiaita on muistettu kukkatervehdyksellä vuosittain.

Kylätoimikunnan alkuvuosina järjestettiin usein myös kokousten jälkeen lauluiltoja. Viime vuosina lauluiltoja ei ole järjestetty.

Myös urheilullisia harrastuksia kylässä on menestyksekkäästi ylläpidetty. Kylässä on toiminut sekä naisten että miesten lentopallojoukkueet, jotka ovat osallistuneet kunnan lentopallopuulaakeihin. Naiset ovat voittaneetkin sarjansa.

Kaukalopalloakin on pelattu kunnan puulaakissa. Naisten joukkue on yltänyt voittoon saakka ja miehet ovat tulleet sarjassaan toiseksi. Luodonkyläläiset ovat muutaman vuoden tauon jälkeen taas alkaneet pelata kaukalopalloa, nyt jäähallissa. Kylätoimikunnalla on ollut myös kyllien välisissä sähköturnauksissa joukkueet. Myös köydenvetokilpailuun on osallistuttu.

Kyläläiset ovat tehneet yhdessä talvisia hiihtoretkiä merelle jo useana vuonna, aina kun jäätilanne on sen sallinut. Laskiaisena järjestetään lapsille ja lapsenmielisille kylän yhteisiä laskiaisriehoja.

Kyläläiset ovat joka kevät yhdessä järjestäneet tempauksen kylää halkovien teiden varsien siivoamiseksi yhdessä kuntoon. Kunta on lahjoittanut jätesäkit ja kuljettanut kertyneet roskat pois.

Kesäisin on pitkään tehty yhdessä polkupyöräretkiä, joiden reitit on pyritty suunnittelemaan niin, että niiden avulla on voitu tutustua entistä paremmin omaan kylään ja kunnan muihinkin alueisiin.

Kyläläisten yhteisenä harrastusmuotona aloitettiin syksyllä 1999 kerran viikossa tapahtuvat sauvakävelyillat, joiden reitit suuntautuivat kylän eri osiin teitä ja metsäpolkuja pitkin. Viime aikoina ei yhteisiä sauvakävelyretkiä ole järjestetty.

Pomo -kehittämishankkeen aikana vuosina 1998-99 siivottiin, raivattiin ja tasoitettiin talkootyönä Laitakarin risteyksen tuntumaan tapahtuma-aukio, johon on kesästä 1998 lähtien pystytetty talkoovoimin Luvian ensimmäinen ja ainoa, komea juhannussalko. Juhannussalon kokoamis-, kuljetus ja pystytystyössä on ollut vuosittain mukana kymmeniä kyläläisiä ja salon valmistumiseen on kulunut aikaa toista viikkoa. Juhannussalon ympärillä on vietetty ohjelmallisia juhannusjuhlia juhannuksen aaton aattona kyläläisten, kesäasukkaiden ja muiden kuntalaisten kesken. Ensimmäisillä juhannusjuhlilla vuonna 1998 oli juhannusvieraita yhteensä noin 150 ja seuraavana vuonna sana oli kiirinyt kesäasukkaiden ja muiden kuntalaisten keskuuteen ja väkimäärä oli kasvanut noin 250.

Tapahtuma-aukiolle on myös vuodesta 1998 lähtien vuosittain pystytetty valaistu joulukuusi, joka on saatu lahjoituksena joltakin kyläläiseltä. Joulukuusi pystytetään yhteisvoimin ensimmäisenä adventtina, jolloin kuuseen sytytetään myös valot. Joulukuusen valojen sytyttämisestä on muodostunut perinne ja tätä kunniatehtävää hoitamaan valitaan joka vuosi eri henkilö. Valot kylän ensimmäiseen yhteiseen joulukuuseen sytytti vuonna 1998 kylävanhin, Erkki Hämäläinen. Joulukuusen juurelta julistetaan myös joulunaika alkaneeksi Luodonkylässä jouluaaton aattona. Kylävanhin, Erkki Hämäläinen, julistaa tilaisuudessa myös joulurauhan Luodonkylään. Tapahtuma-aukio toimii nykyään myös Uudenvuoden vastaanottoaikkana.

Tapahtuma-aukiolla järjestetään vuosittain myös syystori, josta niin kesäasukkaat kuin muutkin kuntalaiset voivat hankkia itselleen muun muassa tuoreita vihanneksia, leivonnaisia ja marjoja suoraan tuottajilta tuoreena parhaaseen satoaikaan.

Tapahtuma-aukiolla järjestetään myös muita kyläläisten ja kesäasukkaiden yhteisiä tapahtumia, kuten lauluiltoja. Tulevaisuuden suunnitelmissa on järjestää tapahtuma-aukiolle muun muassa kesäteatteriesityksiä. Pomo -kehittämishankkeen varoilla kylätoimikunnan käyttöön hankittiin erilaisia ulkoilmatapahtumia varten markkinateltta, joka on edelleen käytössä.

Tapahtuma-aukiota voidaan tarvittaessa erikseen sopien luovuttaa myös muiden yhteisöjen, järjestöjen tai esimerkiksi seurakunnan käyttöön yksittäisten tapahtumien pitopaikaksi. Tapahtuma-aukio toimii myös kokoontumis- ja parkkipaikkana, kun kyläläiset lähtevät yhteisille matkoille ja retkille.

Kunnalle tehdyt aloitteet

Kuluneen kymmenen vuoden aikana Luodonkylän kyläyhdistys on tehnyt kunnalle aloitteita useista eri asioista. Heti syksyllä 1989 tehtiin aloite ilmoitustaulun paikan siirrosta Laitakarin tien risteyksestä Kartanon mutkaan, joka myös toteutui. Lentopallokenttä ja lasten leikkipaikka tehtiin talkoovoimin kunnan omistamalle alueelle Kipuksen kulmalle keväällä 1990 ja avajaisottelu pelattiin 27.05. Kunta avusti

lahjoittamalla kylätoimikunnalle puut, jotka paikalta kaadettiin ja sittemmin myytiin. Näin saatiin rahaa kylätoimintaan.

Kevyenliikenteenväylän rakentamisesta kirkolta Laitakariin on tehty vuosien varrella useita aloitteita. Samoin on tehty aloite valaistuksen saamisesta Käenpesäntielle. Pomo - kehittämishankkeen yhteydessä kerättiin kansalaisadressit kevyen liikenteen väylän rakentamisesta Luvian kirkolta Laitakariin sekä valaistuksen rakentamisesta Laitakarintielle. Kevyen liikenteen väylää Luvian kirkolta Laitakariin ajaneeseen kansalaisadressiin kirjoitti nimensä yhteensä 734 henkilöä ja valaistuksen rakentamista Laitakarintielle ajaneeseen kansalaisadressiin nimensä kirjoitti 526 henkilöä.

Sekä Luodonkylän kyläyhdistys, kyläläiset, kesäasukkaat ja kaikki adreseihin nimensä kirjoittaneet pitävät näitä hankkeita liikenneturvallisuuden kannalta erittäin tärkeinä ja kiireellisesti toteutettavina. Sen paremmin kevyenliikenteenväylää ja tievalaistusta Laitakarintielle ja Käenpesäntielle koskevat aloitteet kuin kansalaisadressitkaan eivät ole toistaiseksi tuottaneet tulosta. Kunnan ja valtion päättäjien päätöksiä ja toimia odotetaan pikaisesti, ennen kuin vakavampia onnettomuuksia tapahtuu.

Kylän kehittäminen

Luodonkylän kyläyhdistys on koko olemassaolonsa ajan ollut paitsi kyläläisiä aktivoiva ja yhteen kokoava voima, myös kylän kehittämisen moottori. Ilman kyläyhdistystä ei kylässä olisi näin paljon yhteisiä tapahtumia ja tilaisuuksia.

Kun tieto Karhuseutu POMO -ohjelman liikkeelle lähdöstä tuli kylään muutaman aktiivisen kyläläisen kautta kesällä 1997, päätettiin lähteä hakemaan rahoitusta kylän kehittämishankkeelle. Siihen saatiin Pomo -rahoitusta runsaat 30.000 markkaa. Kokonaisbudjetista puolet piti kattaa kyläläisten oman talkootyön turvin.

Pomo -kehittämishanke vaati vuosien 1997-2000 aikana huomattavat määrät paperityötä, kurseille ja koulutustilaisuuksiin osallistumista sekä kyläläisten talkootyötä. Pomo -kehittämishanketta pyöritettiin pääasiassa pienen kehittämistyöryhmän voimin, talkootöihin osallistui suurempi joukko kyläläisiä. Erilaisiin kehittämishankkeen aikana järjestettyihin tilaisuuksiin ja tapahtumiin saatiin mukaan noin puolet kyläläisistä.

Kyläkyselyn tulokset ja kyläläisten toiveet

Pomo -kehittämishankkeen aluksi Luodonkylän vakituisten ja kesäasukkaiden keskuudessa tehtiin kyläkysely syksyllä 1997, kylän kehittämistarpeiden kartoittamiseksi. Kyselylomakkeet jaettiin talkoilla kaikkiin vakituisiin talouksiin ja niiden kesäasuntojen postilaatikoihin, joilla on postilaatikko, yhteensä 145 kappaletta. Huolellisesti täytettyjä vastauslomakkeita palautettiin 59. Vastausprosentti oli erinomainen - lähes 41 %.

Kyläkyselyn keskeisimpänä tavoitteena oli selvittää, tarvitaanko kylässä kylätaloa yhteiseksi kokoontumispaikaksi. Samoin kysyttiin, mihin tarkoituksiin sitä haluttaisiin käyttää ja mikä olisi kylätalolle sopivin sijoituspaikka. Kyselyllä selvitettiin myös, millä muilla tavoin Luodonkylää pitäisi kyläläisten mielestä lähitulevaisuudessa kehittää.

Yli puolet, eli 56 prosenttia kyselyyn vastanneista kyläläisistä oli sitä mieltä, että kylässä tarvittaisiin oma kylätalo. Noin kolmannes vastaajista, 30,5 prosenttia, ei pitänyt sitä tarpeellisenä ja 13,5 prosenttia ei ottanut asiaan kantaa. Runsas puolet kyselyyn vastanneista oli sitä mieltä, että kylätaloa tarvittaisiin pääasiassa erilaisten kokousten, juhlien ja kurssien pitopaikaksi. Kolmannes vastanneista piti kierrätyspisteen saamista kylätalon yhteyteen tarpeellisenä. Vajaa kolmannes vastanneista katsoi, että kylätalon yhteydessä pitäisi toimia ainakin kesäisin kyläkahvila, kylätori ja lasten viriketupa. Ohjattuja nuorten iltoja piti tarpeellisenä runsas viidesosa kyselyyn vastanneista kyläläisistä. Lähes puolet kyselyyn vastanneista olivat halukkaita käyttämään kylätaloa myös omiin perhejuhliinsa, kokouksiinsa ja kursseihinsa.

Kun kysyttiin, mikä olisi vastaajien mielestä sopivin paikka kylätalolle, jos sellainen päätetään rakentaa, nimesi noin viidesosa vastaajista kylän keskustan tuntumassa Käenpesäntien, Laitakarintien ja Kuivalahdentien välisellä alueella sijaitsevan risteysalueen parhaaksi kylätalon paikaksi. Noin 15 prosenttia vastaajista toivoisi, että kylätalo rakennettaisiin Kuljun leikkikenttäalueen läheisyyteen.

Tärkeimmäksi ja kiireellisimmäksi kylän kehittämistarpeeksi kyselyyn vastaajat pitivät kevyen liikenteen väylän rakentamista Luvian kirkolta Laitakariin ja tievalaistuksen rakentamista Käenpesäntielle sekä Luodonkylän keskustasta Laitakariin. Kevyenliikenteenväylän rakentamista kirkonkylästä Laitakariin piti tarpeellisenä 60 prosenttia kyselyyn vastanneista kyläläisistä ja valaistuksen saamista kylää halkoville teille 53 prosenttia vastanneista.

Näitä hankkeita on kylätoimikunta pyrkinyt jo usean vuoden ajan vauhdittamaan aloitteilla ja mm. kerätyillä kansalaisadresseilla. Kevyenliikenteenväylien ja tievalaistuksen saamista on perusteltu muun muassa sillä, että kylän keskustan läpi kulkee paljon kauttakulkuliikennettä mm. kesämokeille Lemlahteen, Kuivalahteen, Laitakariin ja Huruholmiin. Tämä liikenne on koko ajan kasvussa. Laitakarissa järjestetään kesäisin säännöllisesti lauantaisin tansseja ja usein myös suuria kesätapahtumia, joihin tullaan laajalta alueelta kunnan rajojen ulkopuoleltakin. Kunnan saunalle ja uimarannalle on myös liikennettä ympäri vuoden. Samoin Laitakarissa sijaitsevaan meriravintolaan suuntautuu paljon liikennettä.

Kuivalahdentietä pitkin kulkevan raskaan liikenteen joukossa joutuvat koululaiset päivittäin käymään koulussa ja kyläläiset asioillaan kunnan keskustassa. Luodonkylän läpi, Kuivalahdentien ja Käenpesäntien kautta, kulkee myös erittäin suosittu lenkkeilyreitti, jota varsinkin kirkonkylän ja Niemenkylän suunnilla asuvat kuntalaiset käyttävät ahkerasti. Käenpesäntien varrella sijaitsee Käenpesän vanhainkoti ja pienkoti, johon on paljon työmatkaliikennettä, samoin kunnan kivenkaatopaikalle on paljon raskasta liikennettä.

Kyläkyselyssä kysyttiin, miten kyläläiset haluaisivat kehittää kylässä sijaitsevaa Kuljun leikkikenttä- ja monitoimialuetta. Runsas kolmasosa halusi kehittää alueen hiihtolatureittejä niin, että niiltä olisi yhteys myös kunnan keskustassa kulkeviin hiihtolatuihin. Kolmasosa halusi kehittää Kuljun luistelualueutta. Vajaa kolmasosa halusi kehittää lentopallo- ja sulkapallokenttää sekä pururataa. Runsaat 25 prosenttia vastanneista halusi kehittää Kuljun alueen leikkikenttää. Kyselyn perusteella kyläläiset haluavat kehittää Kuljun aluetta mahdollisimman monen ikäisiä kyläläisiä palvelevana monitoimialueena.

Kylän työllistämismahdollisuuksia tutkittaessa kysyttiin, olisivatko kyläläiset kiinnostuneita ostamaan omalla kylällä tuotettuja tuotteita ja mistä he niitä mieluiten ostaisivat. Kolme neljästä vastaajasta on kiinnostunut ostamaan oman kylän tuotteita. Heistä runsas puolet ostaisi niitä mieluiten suoraan valmistajalta ja puolet kylätorilta. Pieni osa vastaajista haluaisi ostaa niitä myös kunnan keskustan kauppaliikkeistä.

Kyläkyselyn perusteella selvisi, että jos kylässä olisi kylätalo, se voisi työllistää ainakin yhden kokoaikaisen tai kaksi osa-aikaista ihmistä. Työmahdollisuuksia syntyisi mm. kyläkahvilatoiminnan ylläpitämisestä, kierrätyspisteen ja kirpputoritoiminnan pyörittämisestä sekä erilaisten kurssien, juhlien ja kokousten järjestämisestä kylätalossa. Työmahdollisuuksia avautuisi myös lasten viriketuvan ja ohjatun nuorten toiminnan järjestämisestä. Kylän kehittämistyön aikana todettiin myös, että kyläsihteerille olisi Luodonkylässä paljon työtä.

Kyselyssä kysyttiin myös, mitä ammatinharjoittajia kylästä puuttuu ja mitä palveluja tarvittaisiin lisää. Vastauksissa nousivat esille mm. erilaisten korjaus-, remontti-, sähkö- ja putkimiesten tarve. Samoin kotiaavulle ja puutarhatyöntekijöille olisi työtä tarjolla.

Kylän matkailupalveluja kartoitettaessa kysyttiin, kuinka moni kyläläisistä olisi halukas tarjoamaan majoitus- tai muita palveluja matkailijoille. Halukkuutensa tähän ilmoitti 8 vastaajaa, eli 14 prosenttia kaikista kyselyyn vastanneista. Kyselyn toteuttamisen jälkeen on kylässä jo aloittanut toimintansa Takapesän maatala- ja merimajoitus.

Kyläkyselyssä kysyttiin, onko vastaajien mielestä kylässä tai sen välittömässä läheisyydessä sellaisia alueita, rakennuksia tai muita kohteita, jotka tulisi säilyttää. Neljännes vastaajista oli sitä mieltä, että ei ole. Toinen neljännes on sitä mieltä, että muun muassa kylän yli 50-vuotiaat talot ja lähialueen metsät pitää säilyttää. Kyselyn vastauksissa kiinnitettiin huomiota muun muassa siihen, että Luodonkylän vaalia pitäisi ja tuoda enemmän esille mereen, merenkulkuun ja kalastukseen liittyviä perinteitä.

Eräs vastaajista ehdotti, että myös kylätalo pitäisi Luodonkylään rakentaa merellisessä hengessä. Esimerkkeinä tällaisesta merellisestä kylätalosta hän mainitsi maihin nostetun troolarin. Troolari voitaisiin sisustaa Laitakarissa rakennettujen purjelaivojen kuvilla ja vanhalla merenkulkuun liittyvällä rekvisiitalla, jota omasta kylästäkin varmasti vielä löytyy. Kylätalo toimisi samalla eräänlaisena kylän historiaa tallentavana kotiseututalona. Toinen vaihtoehto merellisestä kylätalosta olisi ehdotuksen mukaan meren läheisyyteen luvialaisittain toteutettu kiikartorni, kun ei merivartioasemallakaan enää ole tornia, josta merelle voisi tähystää!

Kyläkyselyssä kysyttiin myös, järjestääkö kylätoimikunta kyläläisten mielestä riittävästi yhteisiä tapahtumia. Kolme neljästä vastaajasta oli sitä mieltä, että tapahtumia järjestetään tarpeeksi. Kyläläisten aktiivisuutta ja innokkuutta kuvaa se, että tapahtumia toivottiin vielä lisääkin.

Kyselyssä kysyttiin kaipaavatko kyläläiset kylätoimikunnalta säännöllistä yhteydenpitoa esimerkiksi kylälehden muodossa. Yli puolet vastanneista ilmoitti kaipaavansa tällaista yhteydenpitoa. Vastaajista kolme neljästä toivoisi kylälehden ilmestyvän 1-2 kertaa vuodessa ja loput toivoisivat tiheämpää ilmestymistä.

Kun kysyttiin, kuinka moni kyläläisistä on valmis tulemaan mukaan kylässä toteutettaviin yhteisiin rakennus- ja muihin talkootyöhankkeisiin, reilusti yli puolet kyselyyn vastanneista ilmoitti halukkuutensa.

Uusi kyläkysely

Vuoden 2005 loka-marraskuussa tehdyssä uudessa kyläkyselyssä jaettiin suoraan kyläläisten postilaatikkoihin yhteensä 120 kyselylomaketta, joka on myös tämän uudistetun kyläsuunnitelman liitteenä. Suoraan kyselylomakkeita palautettiin vain 21, mutta kylän tulevasta kehittämisestä keskusteltiin yleisesti kyläläisten kesken vielä muun muassa 11.11.2005 pidetyssä kyläyhdistyksen syyskokouksessa.

Kyläläiset ovat kyselyn mukaan kiinnostuneita kehittämään Kuljun aluetta. Valtaosa vastanneista haluaa kehittää Kuljun alueen hiihtolatuja ja siellä olevaa luistelualuetta. Myös leikkikenttää, lentopallo- ja sulkapallokenttää sekä pururataa halutaan kehittää. Kyläläiset ovat kiinnostuneita myös Kuljun retkeilyalueen kehittämisestä. Kyläläisten mielestä sinne pitää saada muun muassa selkeät opastuskyltit eri alueille. Lisäksi on ehdotettu esimerkiksi laavun tai kodan rakentamista. Se toimisi retkeilijöiden pysähdyspaikkana ja kyläläisten yhteisenä kokoontumispaikkana.

Kun kysyttiin, järjestääkö kyläyhdistys tällä hetkellä riittävästi tapahtumia, olivat lähes kaikki vastaajat sitä mieltä, että järjestää. Lisää toivottiin mm. lauluiltoja tapahtuma-aukiolle, yhteisiä teatterimatkoja, veneretkiä saaristoon ja risteilyjä. Myös iltatorien järjestämistä toivottiin. Samoin luetteloa kylässä toimivista yrityksistä nettiin. Tapahtuma-aukiolle tai muualle kylän keskustaan toivotaan postilaatikkoa.

Kysyttäessä, ovatko kyläläiset kiinnostuneita ostamaan omalla kylässä tuotettuja tuotteita, lähes kaikki vastasivat olevansa kiinnostuneita. Puolet vastanneista ostaisi niitä mieluiten kylätorilta ja puolet suoraan tuottajilta.

Kylätalkkarin puute nousi ykköseksi, kun kysyttiin, minkä ammatin harjoittaja kylästä puuttuu. Kylätalkkaria toivottiin mm. kolaamaan pihoja, leikkaamaan nurmikoita ja käymään kaupassa. Lisäksi kylästä puuttuu vastaajien mielestä esim. polkupyörien korjaaja. Ammattitaitoinen kylätalkkari varmasti voisi korjata myös polkupyöriä.

Kyläläiset ovat jo kahdeksan juhannussalon rakentamisen aikana oppineet paljon kädentaitoja, vaikkapa punomaan katajaköynnöstä. Tämä tuli esille, kun kysyttiin, mitä sellaisia taitoja vastaajalta tai hänen perheestään löytyy, joita he olisivat halukkaita hyödyntämään kylän kehittämisessä.

Kun kysyttiin, mitä asioita kylässä tai sen välittömässä läheisyydessä pitäisi säilyttää, vastaajat ottivat esille muun muassa vanhat mallassaunat, vanhat talot ja tilojen pihapiirit.

Kysyttäessä, miten kylää pitäisi kehittää, jotta viihtyisit kylässä entistä paremmin, esille nousi voimakkaasti yhteisen kokoontumistilan saaminen. Myös Harjujuovan ruoppaus nousi joissakin vastauksissa esille.

Noin puolet vastanneista ilmoitti olevansa halukas osallistumaan kylän yhteisiin rakentamis-, ja muihin hankkeisiin. Toinen puoli ei sanonut voivansa osallistua.

Kaikki uuteen kyläkyselyyn vastanneet pitivät tärkeimpänä ja kiireellisimpänä Luodonkylän kehittämistavoitteena kevyenliikenteenväylien ja katuvalojen saamista kylää halkoville teille.

Luodonkylän kehittämissuunnitelma

Asuminen ja maankäyttö

Luodonkylän asuminen on keskittynyt pääosin Laitakariin ja Lemlahteen johtavien teiden varteen. Hutsaarenmäelle on muodostunut erillinen asutusryhmä. Luvianlahden viljelyalue on säilynyt yhtenäisenä, rakentamattomana vyöhykkeenä. Kylän omakotiasutus on keskittynyt pääasiassa Laitakarintien varrelle, Kipuksenkulman alueelle ja erillisenä ryhmänä Hutsaareen.

Kylän pohjoisosassa, Käenpesäntien varrella toimii Käenpesän palvelukeskus. Kipuksenkulman alueella Kuljussa on toiminut pururata ja talvisin jääkiekkokenttä sekä kylätoimikunnan talkoilla kunnostama lentopallo- ja lasten leikkikenttä.

Kunnalla ei ole kylässä enää omistuksessaan vapaana olevia rakennuspaikkoja, vaan rakentamattomat tontit ovat yksityisten omistuksessa. Tällä hetkellä vapaita rakentamattomia tontteja ei Luodonkylässä juuri ole. Luodonkylä on kuntasuunnitelmassa osoitettu asutusyhteisönä, jonka asemaa tulee turvata ja tukea.

Luodonkylän kyläyhdistyksen tavoitteena on edistää kylän säilymistä viihtyisänä ja toimivana asuinalueena ja elinympäristönä ja kyläyhteisönä. Luodonkylän luonnonkauneus ja merellisyys houkuttelevatkin kylään koko ajan uusia asukkaita ja kylä on tällä hetkellä jopa halutumpaa asuinaluetta, kuin kunnan kaavoitetut asuntoalueet.

Vakituisten asukkaiden viihtymistä pyritään lisäämään ylläpitämällä kyläläisten välistä yhteistoimintaa ja yhteishenkeä, erilaisten kylän yhteisten tapahtumien ja tempausten kautta. Kylätoimikunta pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan myös kuntaan kylän olosuhteiden ja palvelujen parantamiseksi.

Nuorison viihtymistä kylässä parannetaan järjestämällä heille suunnattua toimintaa. Samoin pyritään tukemaan vanhusten asumista omissa kodeissaan mahdollisimman pitkään.

Kesäasukkaiden viihtymistä kylässä edistetään siten, että heitä kutsutaan mahdollisimman paljon mukaan kylän eri toimintoihin ja järjestetään sellaisia tapahtumia, joissa kyläläiset ja kesäasukkaat voivat tutustua toisiinsa. Kesäasukkaiden mahdollisuutta asua mökeillään mahdollisimman pitkään, jopa ympäri vuoden, tuetaan kaikkien kylästä löytyvien palvelujen turvin. Muun muassa mökkiteiden aurauspalvelu on mahdollista toteuttaa kylästä löytyvän kaluston avulla. Loma-asuntojen sähköistyksen eteneminen ja jätehuollon järjestäminen parantaa myös niiden käyttökelpoisuutta ympärivuotiseen asumiseen.

Elinkeinot

Luodonkylän osayleiskaavassa on todettu, että alueen yhtenäiset, hyvät peltoalueet säilytetään rakentamattomina viljelysalueina ja muullakin tavoin turvataan maatalouselinkeinon haitaton jatkuminen kylässä.

Kyläyhdistys kantaa huolta siitä, että Luodonkylää ja muita Luvian kyliä kehitetään elinkeinopolitiikassa ja palvelujen sijoittumisessa kunnan keskustaan verrattuna tasapuolisesti. Tällä hetkellä voidaan todeta, että ainoa kunnan järjestämä palvelu, joka Luodonkylässä toimii, on Käenpesän palvelukeskus. Kyläyhdistys pyrkii huolehtimaan siitä, että erilaisten uusien yritysten ja palvelujen sijoittumiselle kylään ei aseteta turhia esteitä. Kuitenkin kylän luonnonarvot ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat maisema-alueet ja rakennukset tulee säilyttää uutta elinkeinotoimintaa suunniteltaessa.

Liikenne

Luodonkylän osayleiskaavassa Kuivalahdentie on osoitettu kokoojatienä ja Laitakarintie yhdystienä. Muu tiestö on luonteeltaan yhdysteitä ja rakennuspaikkojen pääsyteitä.

Luodonkylän kyläyhdistyksen tavoitteena on toimia niin, että kylä säilyisi myös liikenteellisesti turvallisena ja viihtyisanä asuinalueena. Kaikkia niitä aloitteita, joita kylätoimikunta on vuosien aikana kunnalle tehnyt, aiotaan seurata ja jatkaa.

Kevyenliikenteenväylän saaminen Kirkonkylästä Laitakariin saakka on liikenneturvallisuuden kannalta erittäin kiireellisesti toteutettava hanke. Samoin tievalaistuksen saaminen sekä Laitakarintielle, että Käenpesäntielle on erittäin tärkeää paitsi liikenneturvallisuuden kannalta, myös kylän asukkaiden ja muiden kuntalaisten yleisen viihtymisen kannalta. Sekä Laitakarintie että Käenpesäntietä käyttävät hyvin paljon kyläläisten lisäksi muutkin kunnan asukkaat, kesäasukkaat ja ulkopaikkakuntalaiset.

Palvelut

Kunnallisia palveluja Luodonkylässä on ainoastaan Käenpesäntien varrella sijaitsevassa Käenpesän palvelukeskuksessa. Vanhainkodissa ja pienkodissa toteutettiin vuonna 2001 peruskorjaus, jonka jälkeen se on toiminut palvelukeskuksena.

Kuljun alueelle kunta on aikoinaan varannut alueet pururadalle ja jääkiekkokaukalolle. Kyläläiset ja kylätoimikunta ovat talkootyönä huolehtineet alueiden hoidosta ja kunnostuksesta.

Luodonkylässä on menneinä vuosikymmeninä toiminut neljä kauppaa. Tällä hetkellä Luodonkylän kaupallisina palveluina toimivat kirkonkylän kaupat. Myymäläautokaan ei kylässä ole pysähtynyt enää useaan vuoteen.

Säännöllinen linja-autojen reittiliikenne loppui kylästä, kun kunnan keskustaan rakennettiin yläaste ja pidempimatkalaisia lapsia alettiin kuljettaa kouluun taksikyydillä.

Myöskään asiointiliikennettä ei Luodonkylästä ole kirkonkylään järjestetty, vaikka kylässä asuu muun muassa asiointikuljetusta tarvitsevia vanhuksia.

Luodonkylä on vesijohtoverkon piirissä. Rakennuspaikkojen viemäröinti on kiinteistökohtaisten ratkaisujen varassa. Vartholmin pohjoispuolella on pohjavesilammikko. Kyläläisten toiveissa on saada kylään lähivuosina kunnallinen viemäröinti.

Harrastus-, ja vapaa-ajan toiminta

Kipuksenkulman asutusryhmän keskelle, Kuljun alueelle kunta on jättänyt omistuksessaan olevalle maalle yhtenäisen virkistysalueen, jonne Luodonkylän osayleiskaavassa on osoitettu sijoitettavaksi pallokenttä, pururadan ja jääkiekkokentän yhteyteen. Alueelta on osayleiskaavassa myös osoitettu ohjeelliset ulkoilureitit ympäröivään maastoon ja kylän keskustaan. Alueella sijainneen pururadan alue on rakennettu jo lähes täyteen, eikä pururataa ole enää mahdollista sijoittaa nykyiseen paikkaan. Luvian kunta on aikanaan sitoutunut osoittamaan pururadalle uuden paikan, koska kaavoituksella asutus on ohjattu pururadan alueelle. Kylätoimikunta edellyttää, että valaistulle pururadalle osoitetaan uusi paikka ja että kunta osallistuu sen uudelleen rakentamiseen.

Luodonkylän kyläyhdistys on talkootyönä rakentanut alueelle keväällä 1990 lentopallokentän ja leikkipaikan lapsille. Kylätoimikunta pyrkii tulevaisuudessakin kehittämään Kuljun aluetta monitoimialueena kyläkyselyssä todettujen kyläläisten toiveiden mukaisesti. Pääpaino alueen kehittämisessä pitäisi olla lasten leikkikenttätöiminnan kehittämisessä, jotta pienet luodonkyläläiset saadaan turvallisesti viihtymään kylässään. Alueelle pitäisi tulevaisuudessa rakentaa myös laavu kyläläisten levähdyspaikaksi ja kokoontumispaikaksi.

Kuljun alueelta olisi mahdollista linjata virkistysreitti meren rantaa kohti, esimerkiksi nykyisiä peltoteitä pitkin ja edelleen Laitakarantielle. Merenrannan tuntumaan olisi myös mahdollista kunnostaa virkistysreitti, joka yhdistäisi Luvian eri kyliä toisiinsa Lemlahdelta, Laitakariin, Huruholmiin ja Niemenkylään. Kyläyhdistys edellyttää, että kunta osallistuu virkistys- ja ulkoilureittien rakentamiseen omalta osaltaan.

Kulttuurihistoria ja matkailu

Kylässä on paljon kulttuurihistoriallisesti arvokkaita ja omaleimaisia, maisemallisesti ja rakennushistoriallisesti arvokkaita kokonaisuuksia. Kylän historiaan ja varsinkin Luvianlahden kuivatukseen liittyy paljon mielenkiintoisia tarinoita, joita on vielä tallennettavissa. Kylän kantatilojen historia liittyy olennaisesti koko kunnan historiaan. Samoin kylän menneisyyteen liittyy luvialaisen laivanrakennuksen historia. Meri ja kalastuselinkeinon kehitys on myös osa kylän historiaa.

Luodonkylän kyläyhdistyksen tavoitteena on kerätä kylän menneisyyttä ja historiaa yhteen vanhojen kyläläisten haastattelujen ja erilaisten asiakirjojen kautta. Menneisyydestä nousevien tarinoiden varaan on mahdollista koota muun muassa kesäteatteriesityksiä, jotka varmasti kiinnostaisivat kauempaakin tulevia. Pienimuotoisempia kuvaelmia esitetään kylän tapahtuma-aukiolla. Kylän värikkään historian, luonnonkauniin saariston ja hyvien kulkuyhteyksien varaan on mahdollista myös rakentaa monia mielenkiintoisia historiaan tai luontomatkailuun perustuvia matkailureittejä ja tapahtumia.

Tapahtuma-aukiolla jatketaan jo perinteeksi muodostuneita juhannus-, joulun- ja uudenvuoden tapahtumia. Lisää vetovoimaa kylään tuovat myös tapahtuma-aukiolle sijoittuvat säännölliset syksyiset toripäivät.

Saariston veneilyreitistön kehittäminen ja tulevaisuudessa myös säännöllisen saaristoreitin avaaminen lisäisivät myös Luodonkylän matkailullista kiinnostavuutta ja

toisivat uusia mahdollisuuksia palvelujen tarjoajille. Vajaakäytössä olevien kesämökkien saaminen ohjatun vuokraustoiminnan piiriin lisäisi niiden käyttökapasiteettia ja toisi kylään lisää kesäasukkaita. Toiminta tarjoaisi myös työtä kylässä oleville yrittäjille.

Yhteenveto

Luodonkylän alkuperäinen kyläsuunnitelma syntyi vuosien 1997-2000 aikana kylässä toteutetun POMO –kehittämishankkeen kuluessa. Käytännössä tätä kehittämishanketta pyörittivät muutaman aktiivisen kyläläisen muodostama, pieni ryhmä, vaikka kylätoimikunta toimi taustatukena. Kehittämisyhmä hoiti tarvittavan paperisodan ja rahaliikenteen sekä suunnitteli ja organisoivat talkootoimintaa, järjesti erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia. Koko kehittämishankkeen läpivieminen vaati satoja tunteja suunnittelua, kokouksia ja epävirallisia palaverieja kahvi- ja teekuppien äärellä, asioiden selvittelyä puhelimitse, tarjouksien pyytämistä, tiedotteiden tekoa ja jakelua.

Kehittämishankkeen liikkeelle saamiseksi halusimme selvittää, mitä kylän vakituiset ja kesäasukkaat kylänsä tulevaisuudelta haluavat. Siksi toteutettiin ensimmäinen kyläkysely, jonka tulokset ovat luettavissa tämän kyläsuunnitelman sivuilta. Toinen kyläkysely toteutettiin tätä kyläsuunnitelman päivitystä varten loka-marraskuussa 2005.

Kun kehittämishankkeessa päästiin siihen vaiheeseen, että alettiin talkoilla kunnostaa tapahtuma-aukiota kyläläisten yhteiseksi kokoontumispaikaksi, saatiin käytännön työhön mukaan lisää innokasta porukkaa. Tapahtuma-aukion puuston raivaaminen, alueen tasoittaminen, kivien poisto ja nurmikon kylväminen ovat vaatineet kahtena kesänä usean viikon työt. Samoin juhannussalkoa rakennetaan talkoilla joka kesä viikon verran.

Kehittämishankkeen aikana ja jälkeen kylässä järjestettävien tapahtumien ja talkoiden määrä kasvoi entisestään, kylän yleisilme on kohentunut ja kylän yhteishenki on tiivistynyt. Hankeen läpiviemisen aikana yhden jos toisenkin keittiön pöydän ääressä mietittiin aiempaa useammin oman kylän nykyisyyttä, menneisyyttä ja niiden pohjalle rakentuvaa tulevaisuutta. Hanke siis herätteli kyläläisiä ajattelemaan oman kylänsä asioita entistä tarkemmin.

Toivomme, että nyt uudistettuna ilmestyvä Luvian ensimmäinen kyläsuunnitelma kuluu kyläläisten, kesäasukkaiden ja muiden kunnassa asuvien käsissä, ja että suunnitelmassa esiin nostettavat asiat ja ehdotukset saavat myös käytännön toteutuksen. Toivomme myös, että kyläsuunnitelmassa esille otettuja asioita viedään eteenpäin ja toteutetaan niin ripeästi, että voimme kymmenen vuoden päästä todeta kylässä ja koko kunnassa tapahtuneen kehityksen vieneen pidemmälle, kuin me tässä kyläsuunnitelmassa olemme voineet edes unelmoida.

Mottonamme toteamme lopuksi, että maaseutu säilyy elävänä vain, jos sen kylät ovat eläviä ja toimivia !

Lähteet

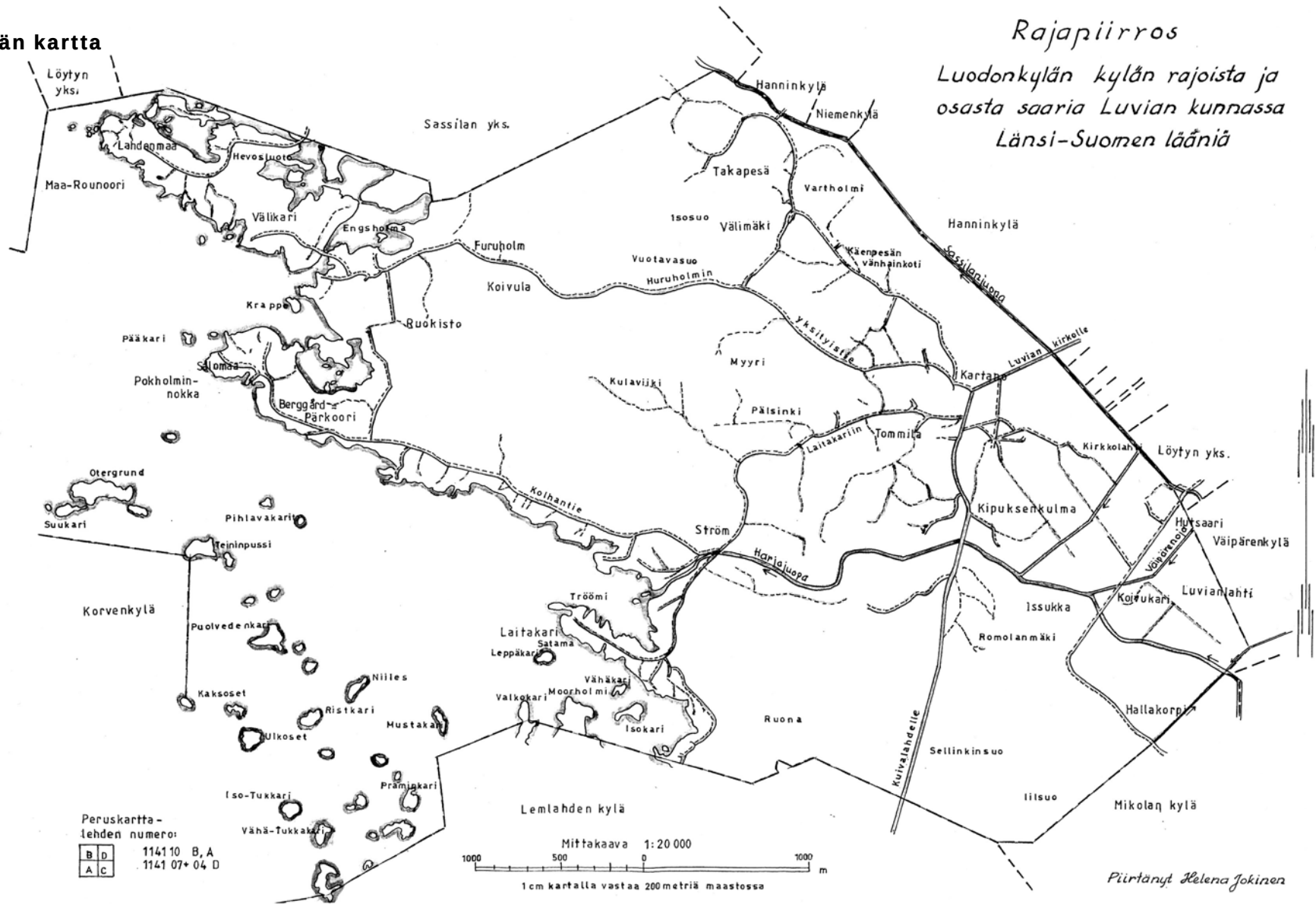
- Luodonkylän kehittämisryhmä; Kyläkysely, Luvia Luodonkylä, syksy 1997.
- Luodonkylän kyläyhdistys; Kyläkysely, Luvia Luodonkylä, syksy 2005.
- Maa ja Vesi Oy, Luvian kunta, kuntasuunnittelutoimikunta; Luodonkylän osayleiskaava, 1984.
- Porin maistraatti, Luodonkylän ikäluokka- ja siviilisäätytilasto 31.12.1999.
- Porin maistraatti, Luodonkylän kiinteistö- ja rakennustilastot 1998.
- Porin maistraatti, Luodonkylän väkilukutilasto 1985 – 2000 – 2005.
- Rauman maistraatti, Luodonkylän väkilukutilasto, 1965 - 1975.
- Rätty Jouko; Luvian laivanrakennuksesta ja meriliikenteestä, artikkeli Praakissa, Satakunnan Merihistorian Seuran julkaisussa nro 3, 05.04.1993.
- Valonen Niilo, Jokipii Mauno, Salo Unto; Luvia lahden parttailt, 2. painos, Luvia 1995.
- Warjus Anna-Maija; Katsaus Luodonkylän kylätoiminnan 10 –vuotiseen historiaan 06.10.1989 –06.10.1999, Luvia 1999.
- Välisalmi Paavo; Luvianlahti – merestä viljelykseen. Luvianlahden kuivatuksen esivaiheet ja toteutus, Luvia 1991.
- Välisalmi, Paavo; Maatalouden kehitysvaiheita Luvialla 1750 – 1950, Luvia 1996.
- Vanhojen luodonkyläläisten haastatteluja, Luodonkylän kehittämisryhmä, 1999-2000.

Liitteet

- Luodonkylän kartta, piirtänyt Helena Jokinen
- Luodonkylän väkiluvun kehitys
- Luodonkylän ikäjakauma ja elinkeinorakenne vuosituhannen vaihteessa
- Luodonkylän ikäjakauma ja elinkeinorakenne vuonna 2005
- Luodonkylän kyläkysely 1997
- Luodonkylän kyläkysely 2005
- Luodonkylän yrityspalveluja
- Luodonkylän kyläsuunnitelman toteutusaikataulu

Liite 1

Luodonkylän kartta

Liite 2

Luodonkylän väkiluvun kehitys

Luodonkylän väkiluvun kehitys 1990-2000

-89/-90	-90/-91	-91/-92	-92/-93	-93/-94	-94/-95	-95/-96	-96/-97	-97/-98	-98/-99	-99/-00
266	278	288	296	300	312	305	313	311	309	305

LÄHDE: Luvian Luodonkylän väestötietojärjestelmän väkilukutilastot 1990-2000, Porin maistraatti

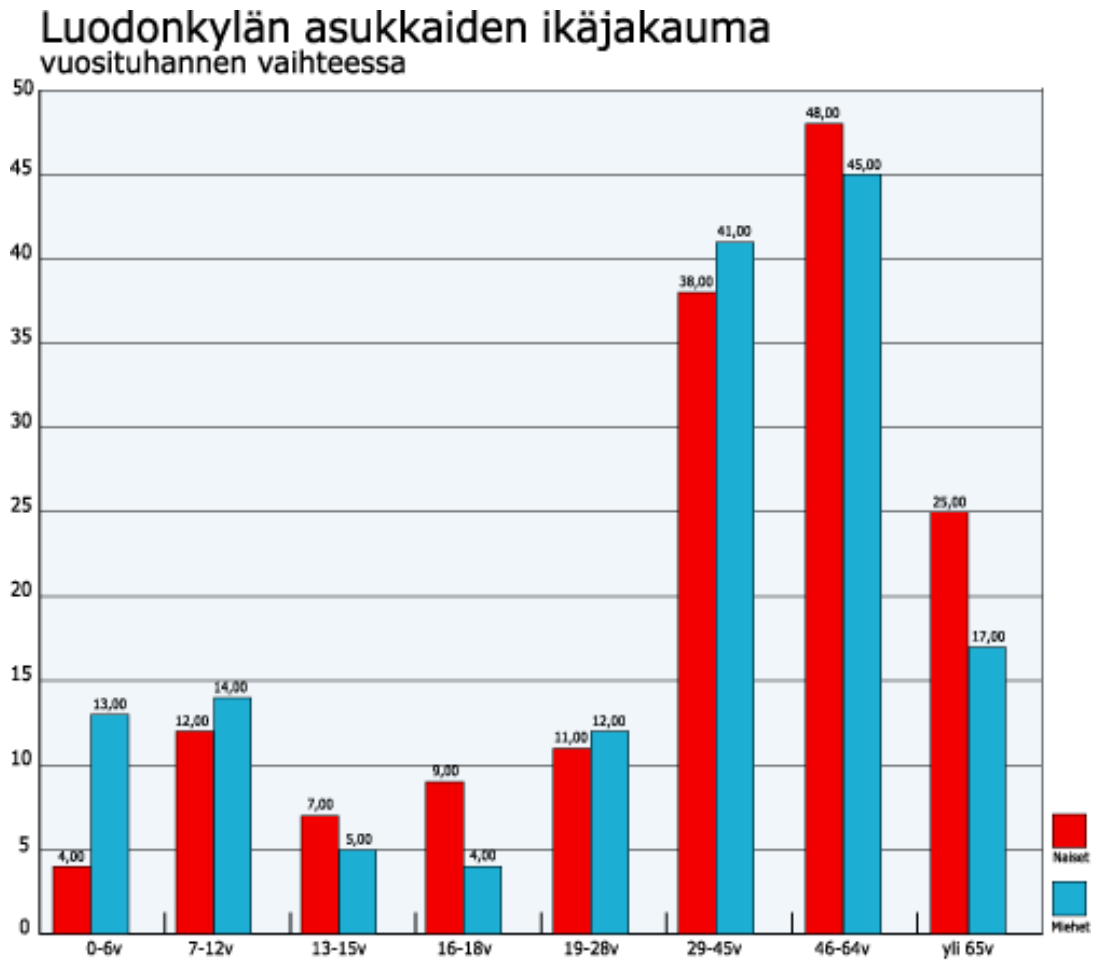
Luodonkylän väkiluku 1965-2005

1965	1975	1985	1995	2000	2005
337	208	271	312	305	328

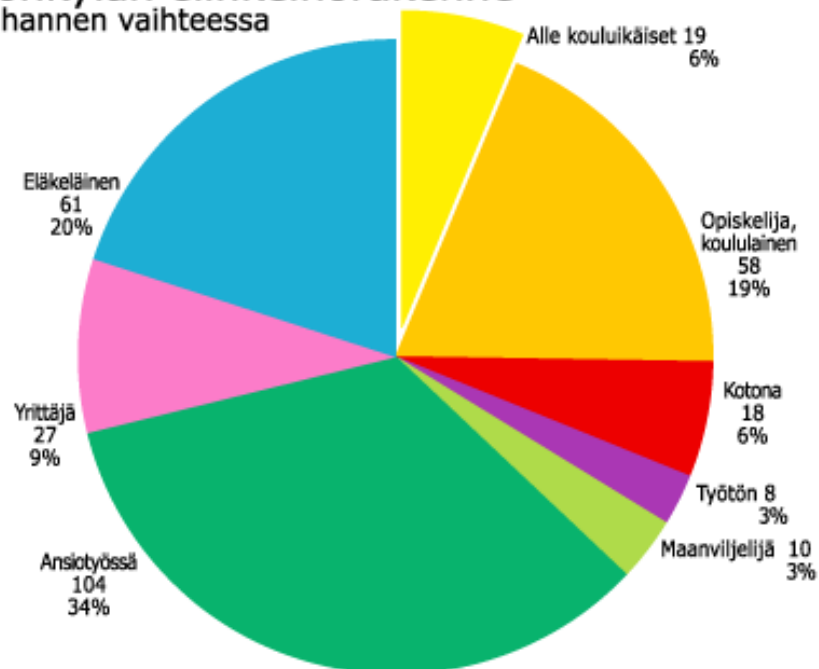
LÄHDE: Luvian Luodonkylän väestötietojärjestelmän väkilukutilastot 1965-2000, Rauman ja Porin maistraatit

Liite 3

Luodonkylän asukkaiden ikäjakauma ja elinkeinorakenne vuosituhanen vaihteessa

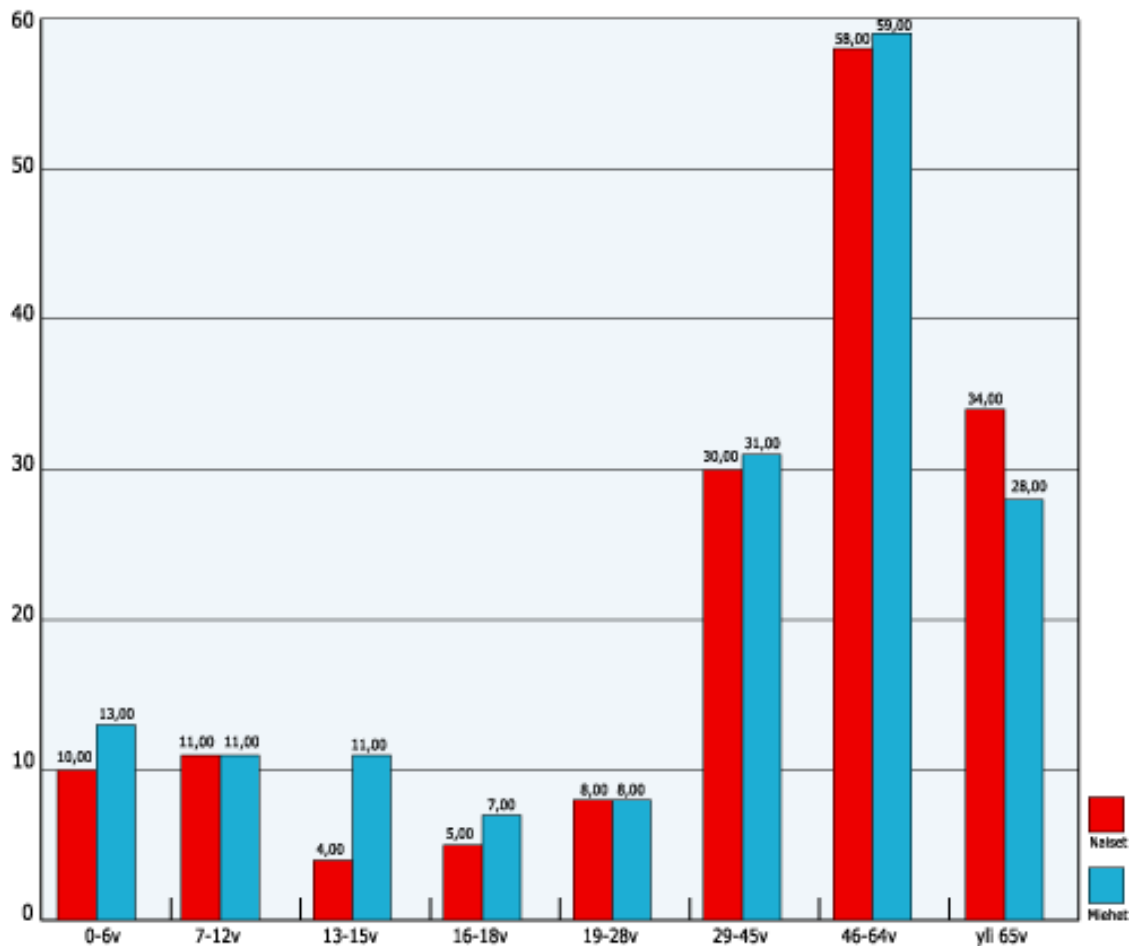
Luodonkylän elinkeinorakenne vuosituhanen vaihteessa

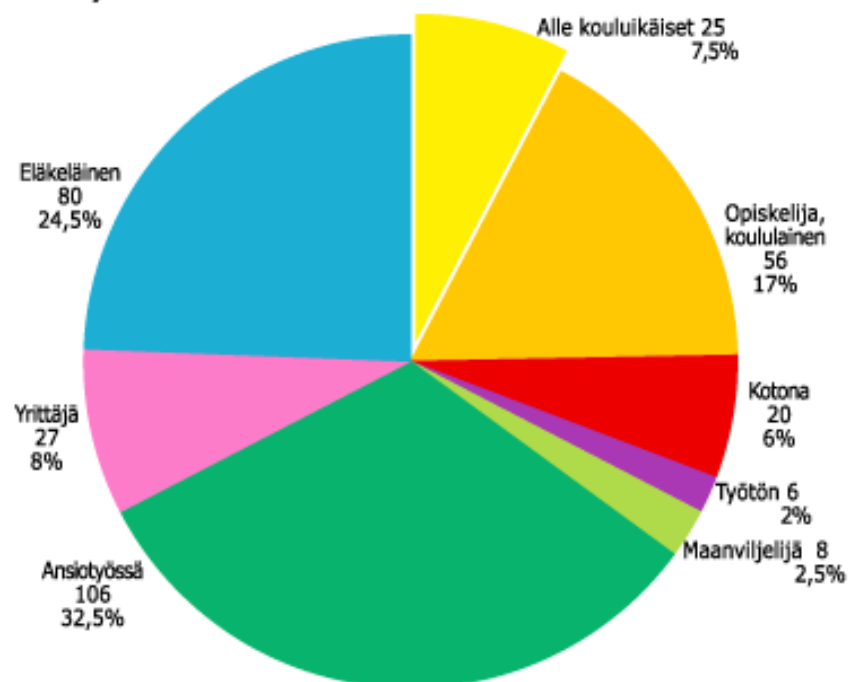
Liite 4

Luodonkylän asukkaiden ikäjakauma ja elinkeinorakenne 2005

Luodonkylän asukkaiden ikäjakauma 2005

Luodonkylän elinkeinorakenne 2005

Liite 5

Luodonkylän kyläkysely 1997

Hyvät luodonkyläläiset!

Mitä mieltä olet, jos kyläämme toteutettaisiin talkoovoimin yhteinen kylätalo: kokous-, juhla-, askartelu- ym. tarkoituksiin. Pitäisikö mielestäsi kylässämme olevaa leikkikenttää täydentää jollakin tapaa? Miten kyläämme pitäisi mielestäsi kehittää, jotta viihtyisit entistä paremmin?

Luodonkylään on myönnetty **POMO-rahaa** (=Paikallisen Omaehtoisuuden Maaseudun Kehittämishjelma) n. 30.000 mk Luodonkylän kehittämistä varten.

Nyt on jokaisella kylän vakituksella ja kesäasukkaalla mahdollisuus vaikuttaa kylän tulevaisuuteen. **Vetoamme Sinuun**, jotta käyttäisit perheesi kanssa hetken aikaa Luodonkylän tulevaisuutta koskevien kysymysten vastaamiseen.

Vastaukset käsitellään **nimettöminä** ja ehdottoman **luottamuksellisina**. Vastaukset voit käydä pudottamassa ilmoitustaulun vieressä olevaan vihreään lukolliseen laatikkoon viimeistään keskiviikkona 12.11. , jolloin laatikko poistetaan. Voit lähettää vastauksen myös postitse allekirjoittaneelle.

Asiasta keskustellaan lisää **kylätoimikunnan syyskokouksessa perjantaina 14.11. klo 19.30 Villitiirassa**.

Kaikkien kyselyyn vastanneiden kesken arvotaan palkintoja Luodonkylän joulujuhlissa Tasalassa 5.12. klo 18.00 alkaen. **(Muistathan ottaa oman arpalipukkeesi mukaan!)**

1) Tarvitaanko Luodonkylässä talkoovoimin rakennettavaa kylätaloa kylän yhteiseksi kokoontumispaikaksi?

☐ kyllä ☐ ei

2) Mihin käyttötarkoituksiin kylätaloa eniten tarvittaisiin?

Kylätoimikunnan käyttö

Kylälaisten oma käyttö

☐ Kokoukset

☐ Kokoukset

☐ Juhlat

☐ Perhejuhlat

☐ Kurssit (askartelu, leivonta, ym.)

☐ Kurssit

☐ Kyläkahvila (kesäisin)

☐ Muu käyttö _____

☐ Kylätori

☐ Ei tarvetta

☐ Lasten viriketupa

☐ Kierrätyspiste

☐ Ohjatut nuorten illat

☐ Muu toiminta _____

3) Jos kyläämme päätetään rakentaa kylätalo talkoilla, mikä olisi mielestäsi sille sopiva paikka?

- ☐ Leikkikentän yhteyteen?
- ☐ Aivan sama, mikä olisi sen paikka
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Mielestäni paras paikka olisi _____

4) Mitä toimintaa **Kuljun** alueella pitäisi mielestäsi kehittää?
Miten?

- ☐ Leikkikenttää _____
- ☐ Pururataa _____
- ☐ Hiihtolatuja _____
- ☐ Luistelualuetta _____
- ☐ Lentopallo- ja sulkapallokenttää _____
- ☐ Muuta _____

5) Järjestääkö kylätoimikunta mielestäsi riittävästi yhteisiä tapahtumia kyläläisille?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei
- ☐ Mitä haluat lisää? _____

6) Mitä palveluja kylällä tarvittaisiin lisää? _____

7) Oletko kiinnostunut ostamaan omalla kylällä tuotettuja tuotteita?

- ☐ Kyllä
- Mistä niitä pitäisi saada?
- ☐ Kylätorilta?
- ☐ Suoraan valmistajalta?
- ☐ Muualta, mistä?
- ☐ En

8) Mikä ammatinharjoittaja kylästä mielestäsi puuttuu? _____

9) Mitä taitoja perheestänne löytyy, joita olisitte halukkaita hyödyntämään kylän kehittämisessä tai yritystoiminnassa? _____

10) Oletko kiinnostunut tarjoamaan majoitus- tai muita palveluja matkailijoille?

☐ Kyllä ☐ Ei

11) Onko kylässä tai sen välittömässä läheisyydessä sellaisia alueita, rakennuksia tai muita kohteita, jotka tulisi mielestäsi säilyttää?

☐ Ei ☐ Kyllä, mitä _____

12) Miten kyläämme tulisi kehittää, jotta viihtyisit entistä paremmin?

13) Jos kylässä toteutetaan yhteisiä rakentamis- yms. hankkeita, oletko valmis tulemaan talkoisiin?

☐ Kyllä ☐ En

14) Kaipaako kylätoimikunnalta säännöllistä yhteydenpitoa esimerkiksi kylälehden muodossa?

☐ Kyllä Kuinka usein sen pitäisi ilmestyä? ☐ 1 – 2 kertaa vuodessa
☐ En ☐ useammin

15) Miten kylän tiestöä pitäisi mielestäsi kehittää? Kirjoita omat ehdotuksesi:

16) Kauanko olet asunut kylällä?

☐ aina ☐ yli 10 v. ☐ 5–10v. ☐ alle 5 v. ☐ kesäasunto

17) Tietoja itsestäni

☐ Mies
☐ Nainen

☐ vakituinen
☐ kesäasukas

Kiitos kylän tulevaisuutta kohtaan osoittamastasi mielenkiinnosta!

Irmeli Virtanen

Irmeli Virtanen
Kuivalahdentie 115
29100 LUVIA

ARVONTANUMERO

142.

ARPALIPPU

142.

Liite 6

Luodonkylän kyläkysely 2005

31.10.2005

HYVÄT LUODONKYLÄLÄISET!

Teemme kyläsuunnitelman päivitystä ja sitä varten tarvitsemme teidän mielipiteenne muutamista asioista.

Vastaukset käsitellään nimettöminä ja ehdottoman luottamuksellisina. Vastaukset voit käydä pudottamassa ilmoitustaulun vieressä olevaan vihreään lukolliseen laatikkoon viimeistään keskiviikkona 9.11., jolloin laatikko poistetaan.

Asiasta keskustellaan lisää kylätoimikunnan syyskokouksessa perjantaina 11.11.2005 klo 19.00 Jukan Kellarissa.

Kaikkien kyselyyn vastanneiden kesken arvotaan palkintoja Luodonkylän joulujuhlassa Tasalassa sunnuntaina 4.12.2005 klo 15.00 alkaen. Muistathan ottaa oman arpalippusi mukaan!

1) Mitä toimintaa Kuljun alueella pitäisi mielestäsi kehittää? Miten?

- ☐ Leikkikenttää _____
- ☐ Pururataa _____
- ☐ Hiihtolatuja _____
- ☐ Luistelualuetta _____
- ☐ Lentopallo- ja sulkapallokenttää _____
- ☐ Retkeilyaluetta _____
- ☐ Muuta _____

2) Järjestääkö kylätoimikunta mielestäsi riittävästi yhteisiä tapahtumia kyläläisille?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei Mitä haluat lisää? _____

3) Mitä palveluja kylällä tarvittaisiin lisää? _____

4) Oletko kiinnostunut ostamaan omalla kylällä tuotettuja tuotteita?

- ☐ Kyllä Mistä niitä pitäisi saada? ☐ Kylätorilta
- ☐ En ☐ Suoraan tuottajalta
- ☐ Muualta, mistä? _____

31.10.2005

5) Mitä ammatinharjoittajia kylästä mielestäsi puuttuu? _____

6) Mitä taitoja perheestänne löytyy, joita olisitte halukkaita hyödyntämään kylän kehittämisessä tai yritystoiminnassa? _____

7) Onko kylässä tai sen välittömässä läheisyydessä sellaisia alueita, rakennuksia tai muita kohteita, jotka tulisi mielestäsi säilyttää?

☐ Ei

☐ Kyllä, mitä _____

8) Miten kyläämme tulisi kehittää, jotta viihtyisit entistä paremmin? _____

9) Jos kylässä toteutetaan yhteisiä rakentamis- yms. hankkeita, oletko valmis tulemaan talkoisiin?

☐ Kyllä

☐ En

10) Miten kylän tiestöä pitäisi mielestäsi kehittää? _____

11) Kauanko olet asunut kylällä?

☐ Aina ☐ yli 10 v. ☐ 5-10 v. ☐ alle 5 v. ☐ kesäasunto

12) Tietoja itsestäni

☐ Mies

☐ vakituinen

☐ Nainen

☐ kesäasukas

Kiitos kylän tulevaisuutta kohtaan osoittamastasi mielenkiinnosta!

ARVONTANUMERO

142

ARPALIPPU

142

Liite 7

Luodonkylän yrityspalveluja

ANKELON LUOMUTILA

*Lammasta tuoreena ja jalostettuna,
tutustumiskäyntejä sopimuksen mukaan*
Lammashaantie 60, 29100 Luvia
Puh. 5581 181, 0400 – 320 501

HIHNA PALVELU JARKKO ELOMAA

Laitakarintie 77, 29100 Luvia
puh. 5581 485, 0400-594 883

HONKAVA OY

*Kaikki rakennusalan työt *
Muntterintie 7, 29100 Luvia
Puh. 5581 916, 0500-799 678

LAITAKARIN MESSI

Meriravintola A-oikeuksin
Laitakarintie 322, 29100 Luvia
Puh. 5581 124
www.laitakarinmessi.fi

LUVIAN MERIKULJETUS OY

Laitakarintie 244
Puh. 0500 – 864 969

LUVIAN SIIVOUSPALVELU

Marita Suomala
*Siivouksen laatutakuu –järjestelmän
jäsenliike *
Mäkimetsäntie 8, 29100 Luvia
Puh. 5581 861, 0400 – 597 002

PUUTYÖLIIKE ERKKI KUUSINEN

*Kaikkia puusepäntöitä *
Syrjäläntie 3, 29100 Luvia
Puh. 5581 115

RAKENNUSLIIKE SALIKKA KY

*Uudisrakennukset, saneeraukset, urakka-,
sekä laskutustyöt *
29100 Luvia
Puh. 5581 182
Rauli 040 – 541 7805,
Reijo 050 – 5535 884

VALTANEN VEIKKO

*Tuoretta ja savustettua kalaa kotoa touko-
kesäkuussa*
Laitakarintie 208, 29100 Luvia
Puh. 5582 031

KÄENPESÄN PALVELUKESKUS

Käenpesäntie 133
Käenpesän hoitokoti Puh. 540 8160
Käenpesän pienkoti 540 224
Asukkaiden puhelin 540 8163

JUHLAPALVELU JUKKA LANKI

Puh. 0400 – 799 122

SEILORIN LOMAKYLÄ

Kolhantie 30 , 29100 Luvia
Puh. 5581 124

LANKI PIRKKA

*Traktoriurakointia ja lumenajoa *
Varjomaantie 1 A, 29100 Luvia
Puh. 0500 – 881 592

SÄHKÖURAKOINTI KAARLO KASKI

29100 Luvia
Puh. 5581 049, 049 – 225 249

LÄNSI-SUOMEN SÄHKÖTUKKU OY

*Tuotekeskus – myymälä *
Itsenäisyydenkatu 42, 28100 Pori
Puh. 529 86 82
Kari Kaski 0400 – 808 297
Markku Virta 0400 - 595 881
Olli Kaski 0400 - 646 367

STENLUND YRJÖ

*Varhaisperunaa, porkkanaa, sipulia, ym. *
Huruholmintie 34, 29100 Luvia
Puh. 5581 665

TAKAPESÄN MAATILA- JA MERIMAJOITUS

*Mahdollisuus ruokailuun, ulkoiluun ja
meriretkiin, viljamakasiinikappelissa
voidaan pitää häitä ja muita tilaisuuksia*
Käenpesäntie 228 A, 29100 Luvia
Puh. 5581 604

TMI ARI VIRTANEN

*Veneiden kuljetus, säilytys ja huolto,
traktoriurakointia, ym. töitä *
Laitakarintie 80, 29100 Luvia
Puh. 0400 – 59 7731

